

METEOROLÓGIAI VILÁGNAP

2018. március 23.

Weather-ready, climate-smart

WMO főtitkár üzenete a Meteorológiai Világnap alkalmából

„Időjárás és éghajlat: készen állsz a változásra?” – ez a 2018-as Meteorológiai Világnap témája. Mit is jelent ez? Az időjáráshoz való alkalmazkodást és klímatudatos magatartást, amit, ha kiegészítünk a vízkészletekkel való bölcs gazdálkodással, teljessé válik a fenntartható fejlődéshez szükséges alkotóelemek köre. Az időjárás, az éghajlat és a víz együttesen a közjó, az egészség- és élelmszerbiztonság alapját képezi. Azonban mindegyik elem pusztítóvá is válhat. A szélsőséges időjárási események, mint a trópusi ciklonok, a heves csapadék, a hőhullámok, az aszály, a téli viharok, az extrém alacsony hőmérsékleti értékek mindig is követeltek emberéleteket és okoztak vagyoni károkat. Napjainkban azonban a klímaváltozás hatására az ilyen jellegű események közül némelyek intenzitása és gyakorisága növekszik.

A 2018-as év úgy folytatódott, ahogy a 2017-es év véget ért: szélsőséges, áldozatokat követelő, pusztító időjárással. A 2017-es hurrikán szezon az Egyesült Államok számára a valaha megélt legköltségesebb időszak volt – a Karib térségben, például Dominikán évtizedes fejlesztések eredménye semmisült meg. Míg az ázsiai szubkontinensen emberek millióit tették nincstelenné az áradások. Eközben Afrika keleti szegletében, Etiópia és Szomália térségében az aszály súlyosbította a szegénységet és fokozta a migrációs nyomást.

Nem meglepő, hogy a tavalyi után az idei évben is a Világgazdasági Fórum globális kockázati jelentésében a világ vezetői a környezetet jelölik meg a legsérülékenyebb elemként. A kockázatok közt szerepel a *szélsőséges időjárás*; a *biológiai sokféleség csökkenése*; *ökoszisztéma összeomlása*; *főbb természeti katasztrófák*; *az ember okozta súlyos környezeti katasztrófák*; *az éghajlatváltozás mérséklésének és az alkalmazkodásnak az elmulasztása*. A szélsőséges időjárási események a legveszélyesebbek az összes globális kockázati tényező között.

A 2017-es év a feljegyzések között – globális értelemben – a három legmelegebb év közé sorolható, sőt a legmelegebbnek számít az El Niño nélküli évek között. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának következtében fellépő hosszú távú éghajlatváltozás hatására bolygónk a jövőben még melegebbé válik, ennek eredményeképpen pedig gyakrabban fordulnak majd elő extrém időjárású helyzetek és vész vízhiány.

A változások miatt azt kívánom, hogy az összes WMO tagállam váljék az időjáráshoz alkalmazkodóvá, klímatudatossá és egyben a vízkészletekkel bölcsen gazdálkodóvá. Mindhárom képesség szükséges a fenntartható fejlődés, a katasztrófa kockázat csökkentés és a klímaváltozásra való felkészülés nemzetközi céljainak a támogatásához.

Különösen fontos a szélsőséges időjárási, éghajlati és hidrológiai helyzetekre történő felkészüléshez a több veszélyes jelenségre kiterjedő korai figyelmeztető rendszerek fejlesztése és a koordináció javítása. Mindezek megkönnyítésére a WMO közzétett egy ellenőrző listát a több veszélyes jelenségre kiterjedő korai riasztási rendszer kiépítésének és működtetésének lépéseiről, amely fontos, praktikus eszköz lehet a kezünkben rugalmasságunk növelése érdekében.

A nemzeti meteorológiai szolgálatoknak fel kell készülniük arra, hogy pontos, naprakész és közérthető szolgáltatásokat nyújtsanak az ultra rövidtávú előrejelzésektől az évszakon belüli, az évszakos és a hosszabb távú klíma előrejelzéseikig, bármely felhasználó számára az egyéntől a közösségekig, a különböző üzleti szektoroktól a politikai döntéshozókig.

Az első lépés a szélsőséges időjárási és éghajlati eseményekkel szembeni ellenállóképesség megteremtéséhez egy megbízható megfigyelési hálózat létrehozása. A szárazföldi, magaslégköri, óceáni és műholdas mérésekre kiterjedő megfigyelő hálózat nélkülözhetetlen ahhoz, hogy megfelelő adatokkal rendelkezünk az előrejelzésekhez és a veszélyes időjárási és éghajlati események korai riasztásokhoz. A WMO közössége elkötelezett abban, hogy segítséget nyújtson azon tagjai részére, akiknek a megfigyelési infrastruktúra megújításában és az éghajlati szolgáltatások fejlesztésében támogatásra van szüksége.

Második lépésként a társadalom szélsőséges időjárási és éghajlati eseményekkel szembeni felkészültségét az előrejelzések tudományos és technológiai fejlesztéseire kell alapozni. Az elmúlt harminc évben a veszélyes időjárási események hatására bekövetkezett halálozások száma drasztikusan csökkent. Mindez az időjárási előrejelzések és figyelmeztetések növekvő pontosságának, valamint a katasztrófavédelmi hatóságokkal történő jobb együttműködésnek tulajdonítható. A numerikus meteorológiai előrejelzéseknek köszönhetően az 5-7 napos prognózisok beválása ma olyan megbízható, mint húsz évvel ezelőtt a két napos előrejelzéseké volt. Ezek a fejlesztések napjainkban is folytatódnak a veszélyjelzések támogatása érdekében.

A korai riasztórendszer valójában a veszélyes időjárási eseményekből fakadó katasztrófák kockázatcsökkentésének egyik fő eleme. Hozzájárul az emberéletet követelő tragédiák megelőzéséhez, ezzel együtt csökkenti a katasztrófák gazdasági és anyagi kártételeit.

A korai figyelmeztető rendszerek hatékonytá tételéhez aktívan be kell vonni a potenciális érintetteket és közösségeket, fontos az oktatás, valamint a kockázatokkal kapcsolatos tudatosság fejlesztése, az információk és riasztások hatékonyan terjesztése, és az állandó készenlétet biztosítása.

Mindezek érdekében a WMO a nemzeti meteorológiai szolgálatokkal együttműködésben elindított egy világméretű kezdeményezést globális, többféle kockázatra vonatkozó riasztási rendszer létrehozására.

A legsérülékenyebb térségek megsegítése érdekében nemzetközi partnereivel együtt a WMO aktívan dolgozik a Klímaváltozási Kockázatok és Korai Riasztási Előrejelző Rendszer (CREWS, Climate Risk Early Warning Systems), valamint a Globális Éghajlati Szolgáltatások Keretrendszer (GFCFS, Global Framework for Climate Services) kifejlesztésén.

A hidrológiai szolgáltatások szintén fontos szerepet játszanak a változásokra való felkészültség javításában. Ezért a WMO szponzorálásával 2018 májusában „*Jólét a hidrológiai szolgáltatások révén*” címmel globális vízkonferencia kerül megrendezésre (Prosperity Through Hydrological Services).

Összefoglalva, a WMO célja, hogy a meteorológiai megfigyelési hálózatokban tapasztalható hiányosságokat pótolja, a WMO összes tagállamában és térségeiben a pontos és naprakész előrejelzések és a hatásalapú, több veszélyes jelenségre kiterjedő figyelmeztető szolgáltatások készítésének útjában álló akadályokat megszüntesse, **ezáltal hozzájáruljon egy olyan társadalom kialakításához, amely az időjárás, az éghajlat és a víz kockázataival szemben ellenálló.** Mindezzel hozzájárul az ENSZ 2030-as fenntartható fejlődési ütemtervének és a katasztrófák kockázatcsökkentését célzó Sendai Keretrendszer teljes körű végrehajtásához: Építsünk olyan világot, melyben élni szeretnénk!

Végezetül engedjék meg, hogy a WMO minden tagállamának és a WMO céljai mellett elkötelezett magánszemélynek is hadd kívánjak kellemes Meteorológiai Világnapot (március 23.) abban a reményben, hogy hozzájárulunk ahhoz, hogy a világ összes országa az időjáráshoz alkalmazkodó, klímatudatos és a vízkészletekkel bölcsen gazdálkodó nemzetté válik.

